

HEROLD GDAŃSKI

MAGAZYN RADY I PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA

Ukazuje się od 1994 roku

**JARMARK
BOŻONARODZENIOWY**
GDAŃSK 2021

19 listopada – 24 grudnia

Najlepszych Świąt!

Bajkowe iluminacje, smakołyki, oryginalne prezenty i świąteczna atmosfera. Na Targu Węglowym trwa Jarmark Bożonarodzeniowy. Tegoroczny, pod znakiem nowości, bogatszy jest m.in. o premierowe lokalizacje i zakątki. Od niedzieli, 5 grudnia parki i skwery rozświetlą świąteczne iluminacje, a po zapadnięciu zmroku przypłynie do Gdańska Święty Mikołaj. Nie zabraknie także atrakcji w różnych dzielnicach miasta.

POCZUJ MAGIĘ ŚWIĄT NA JARMARKU BOŻONARODZENIOWYM

Bartosz Tobieński

– Organizujemy Jarmark Bożonarodzeniowy i rozświetlamy miasto po to, żeby wlać nadzieję w serca, bo taka jest idea Świąt Bożego Narodzenia. Świąteczna atmosfera w naszym mieście opanuje nie tylko Targ Węglowy i okoliczne uliczki. Klimat świąt będą mogli odczuć mieszkańcy i mieszkańcy całego miasta. 5 grudnia odpalimy bajkowe, świąteczne iluminacje. W okolicach mikołajek bożonarodzeniowe drzewka ozdobią także 11 gdańskich dzielnic. Przygotowaliśmy też inne atrakcje – mówi Aleksandra Dulcikiewicz, prezydent Gdańska.

#NajlepszychŚwiąt dla wszystkich

Gdański Jarmark Bożonarodzeniowy rozpoczął się 19 listopada, z myślą o tych, którzy lubią przygotować się do świąt wcześniej, robiąc prezenty bez pośpiechu

i powoli delektując się świąteczną atmosferą. Zgodnie z wieloletnią tradycją oferta jarmarku oparta jest na produktach oferowanych przez lokalnych przedsiębiorców. Nie brakuje regionalnych artykułów spożywczych i smakołyków powstających na bazie rodzinnych receptur. Kramy można znaleźć na Targu Węglowym i sąsiadujących uliczkach: Tkackiej i Bogustawskiego.

Magiczne zakątki

W Mikołajowym Zakątku znajduje się tradycyjna Choinka Młodych Gdańszczan, ustrojona przez najmłodszych mieszkańców własnoręcznie wykonanymi ozdobami. Nowości to wenecka karuzela, Gadająca Skrzynka Poczta Klara i świetlisty tron św. Mikołaja. W Łosiowym Zakątku można spotkać łosia Lucka i magiczne igloo. Tam też nad głowami rozbłyska tysiące świateł. Radosny Zakątek to strefa dla łakomczuchów.

Część Targu Węglowego przeznaczona została na food court, w którym można skosztować potraw aż z 12 kuchni świata!

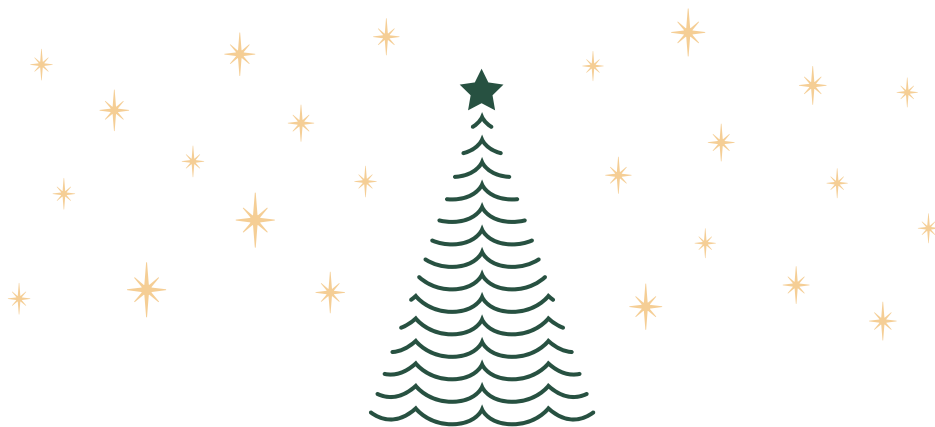
Jarmarkowe domki są czynne od niedzieli do czwartku w godz. 12.00-20.00, a od piątku do soboty w godz. 12.00-21.00.

Zaszczep się na Jarmarku

W tym roku, przy okazji świątecznych zakupów, warto także skorzystać z Plenerowego Punktu Szczepień zlokalizowanego na Targu Węglowym przy wjeździe od strony Targu Drzewnego. To propozycja dla każdego, kto ukończył 18 rok życia, niezależnie od miejsca zamieszkania, wystarczy mieć przy sobie dowód osobisty. Wizyta nie wymaga wcześniejszych zapisów ani umawiania na konkretną godzinę. Tegoroczny Jarmark Bożonarodzeniowy został zorganizowany z uwzględnieniem obostrzeń związanych z COVID-19.

SPIS TREŚCI

- 3** Niezwykłe upominki i konkursy z Visit Gdansk
- 4** Przedświąteczna moc atrakcji
- 6** Tylko jedna inwestycja z Polskiego Ładu
- 7** Projekt budżetu na 2022 rok przekazany do Rady Miasta
- 8** Dlaczego wyłączam telewizor
- 9** Okiem gdańskich radnych
- 10** Bądź wrażliwy i pomóż osobie w kryzysie bezdomności
- 11** Otwarcie Domu Zdrojowego w Brzeźnie
- 12** Gdańsk najlepiej w Polsce gospodaruje zasobami wody
- 13** Setki milionów złotych w budżetach obywatelskich
- 14** Pieski i kotki czekają na kochających właścicieli
Zimowa dieta cud
- 15** Wykręcili kilometry dla Gdańska
Wspominamy tych, którzy odeszli
- 16** Na muzycznej fali w Nowy Rok

Wesołych Świąt

BOŻE NARODZENIE 2021

Wszystkim gdańszczankom i gdańszczanom oraz przyjaciółom naszego miasta, wierzącym w Boga, niewierzącym i poszukującym życzymy pokoju, nadziei na lepsze jutro i wiary w siłę pojedynczych gestów.

Niech wolne nakrycie przy wigilijnym stole nie będzie jedynie pustą tradycją.

Aleksandra Dulciewicz

Aleksandra Dulciewicz
prezydent Gdańska

Agnieszka Owczarczak

Agnieszka Owczarczak
przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

MAGAZYN RADY I PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA

Opieka merytoryczna
Marek Bonistawski, Olimpia Schneider

Redaktorzy prowadzący
Marta Formella, Dariusz Wołodźko

Współpraca
Patrik Rosiński, Daniel Stenzel, Joanna Bieganowska, Izabela Kozicka-Prus, Sabina Buczyńska, Agnieszka Kochanowska, Anna Dobrowolska, Katarzyna Mejna, Michał Brandt, Roman Daszczyński/www.gdansk.pl, Rafał Szczepkowski/Unia Metropolii Polskich, Paulina Chetmińska

Wydawca
Urząd Miejski w Gdańsku
ul. Nowe Ogrody 8/12, 80-803 Gdańsk
tel. 58 323 60 00, umg@gdansk.gda.pl
www.gdansk.pl

Opracowanie graficzne, skład
Wojciech Kamrowski

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo do redagowania i skrótów nadesłanych tekstów

Przyjdź
Kup prezent
Zapakuj

Fabryka Prezentów Świętego Mikołaja

JARMARK
BOŻONARODZENIOWY

NIEZWYKŁE UPOMINKI I KONKURSY Z VISIT GDANSK

Trwa bajkowy Jarmark Bożonarodzeniowy. Nie mogło tam zabraknąć ekipy Visit Gdansk z upominkami i słodkościami.

Michał Brandt

– Jarmark Bożonarodzeniowy to od wielu lat nieustający progres jakości. To marka nie tylko wśród mieszkańców, ale także międzynarodowa marka turystyczna. Zeszły rok pokazał, jak bardzo tego brakuje. W tym roku wracamy do stacjonarnego świętowania. Pojawi się także kilka nowości. Jedną z nich jest Fabryka prezentów Św. Mikołaja z ciężko pracującymi elfami w środku. Tam będziemy zapewniać niesamowite gdańskie, świąteczne atrakcje i gadżety, które będzie można nabyć jako prezenty, zapakować i zabrać ze sobą do domu. Organizujemy także konkurs dla użytkowników Gdańskiej Karty Mieszkańca lub Karty Turysty. Cieszymy się, że możemy zapraszać gości zarówno

z całej Polski oraz z zagranicy, aby spędzali z nami w Gdańsku ten przedświąteczny i świąteczny czas – mówi Łukasz Wysocki, prezes Gdańskiej Organizacji Turystycznej.

Fabryka prezentów Św. Mikołaja

Tradycyjne iluminacje, atrakcje i domki pełne świątecznych gadżetów to nieodłączna część jarmarku. Jednym ze stoisk jest wyjątkowy domek o nawie „Fabryka prezentów Św. Mikołaja”. Łatwo do niego trafić, gdyż stoi przy Bramie Adventowej, czyli w samym sercu jarmarku. To właśnie tam można otrzymać informacje o Gdańsku, ale też kupić wspaniałe, gdańskie upominki takie jak kubki, pluszaki, słodkości i wiele, wiele innych rzeczy.

Co więcej, po raz pierwszy w domku znajdzie się centrum pakowania

prezentów, gdzie każdy jarmarkowy upominek można pięknie zapakować i przystroić. Zadba o to wykwalifikowana kadra, która z każdego prezentu uczyni wizualne cudencko, idealne pod choinkę.

Konkurs na punkty

A to nie wszystko. Do 24 grudnia trwa konkurs punktowy. Konkurs skierowany jest do użytkowników Gdańskiej Karty Mieszkańca lub Karty Turysty i polega na odwiedzaniu domków na Jarmarku Bożonarodzeniowym w Gdańsku oraz samodzielnym szytywaniu zawieszonych w ramach kodów

QR za pomocą telefonu komórkowego, wykorzystując aplikację mobilną Jestem z Gdańska lub Gdańska Karta Turysty. Za jednorazowe odwiedzanie domku i zeskanowanie kodu przyznany zostanie punkt #choinkowy

(nie będą przyznawane za powrót do już odwiedzonego domku).

Przewidziane nagrody to upominki świąteczne, gadżety promocyjne, książki i wydawnictwa, vouchery, bilety wstępu na wydarzenia.

Odbiór nagród

Aby otrzymać nagrodę, należy zgromadzić odpowiednią liczbę punktów i zarezerwować wybraną nagrodę w systemie Gdańskiej Karty Mieszkańca na stronie internetowej: www.jestemzgdanska.pl lub w systemie Karty Turysty na stronie internetowej kartaturysty.visitgdansk.com. Każda z nagród będzie czytelnie opisana liczbą dostępnych sztuk oraz liczbą punktów niezbędną do jej otrzymania.

Nagrody (po uprzedniej rezerwacji) można odbierać najpóźniej do dnia 15 stycznia 2022 roku w Gdańskim Centrum Informacji Turystycznej przy ul. Długi Targ 28/29 w Gdańsku w godzinach 9.00-17.00.

PRZEDŚWIĄTECZNA MOC ATRAKCJI

Od początku grudnia spacerując po Gdańsku umiła świąteczna iluminacja i dekoracje, a dzielnice ozdobią kolorowe choinki. Do miasta wodami Motławy przypłyń Święty Mikołaj, aby odpalić świąteczną na największym bożonarodzeniowym drzewku w mieście. Przygotowano także wigilijne spotkania dla mieszkańców.

Marta Formella

Magiczna atmosfera świąt ogarnie całe miasto.

Wyjątkowe iluminacje

Od 5 grudnia do 2 lutego 2022, kiedy zapadnie zmrok, magiczny nastój świąt roztoczą iluminacje. Milionami światełek rozbłyśnie Targ Węglowy, a gwiazdkowy klimat zapewnią gdańskie uliczki i parki. W Parku Reagana rozpostarta zostanie świetlna kurtyna. Park

Oruński ozdobi świąteczna brama, prezent i wielka bombka. Park Oliwski rozświetlony girlandami i pływającymi po wodzie świetlnymi łódeczkami, przyciągać będzie rodziny na świąteczne spacerunki. Na Zielonym Moście będzie

można sfotografować się w ramce w lwami, a na ul. Stągiewnej podziwiać nowy, świetlisty tramwaj. Gdański herb będą trzymały lwy na ul. Tkackiej. Na skwerze Kobzdeja na spacerowiczów czekać będzie luneta, tron, dobosz oraz dekoracyjne sople.

Świąteczny klimat gdańskich dzielnic

Nie zabraknie świątecznej atmosfery także w lokalnych przestrzeniach miasta. Zielone drzewka mają nie tylko ozdobić okolicę, ale też spowodować uśmiech na twarzach mieszkańców, w tym trudnym czasie, jakim jest okres pandemii. Choinki dzielnicowe są już tradycją w naszym mieście. Świątecznym klimatem będą mogli się cieszyć mieszkańcy Oruni, Biskupiej Górki, Osowej, Wrzeszcza, Nowego Portu, Letnicy, Pieców-Migowa, Jasienia, Sobieszewa, Dolnego Miasta i Zaspy. Drzewka będą uroczyste rozświetlane w dniach 4-8 grudnia.

Gdańska choinka

Tradycją jest, że Święty Mikołaj co roku przybywa do Gdańska drogą morską. Również i w tym roku przypłyń on do naszego miasta wodami Motławy. W niedzielę, 5 grudnia

o godzinie 16.15 warto wypatrywać mikołajowej łodzi na Długim Pobrzeżu. O 16.30 na Długim Targu, na scenie przy Gdańskiej Choince, Mikołaja oczekiwać będą mieszkańcy i turyści. Tam wszyscy wspólnie z wyjątkowym gościem rozświetlą największe świąteczne drzewko w mieście. Mikołaj wręczy także nagrody w konkursie na najpiękniejszą ozdobę na Choinkę Młodych Gdańszczan, która stoi na Targu Węglowym.

Międzywyznaniowa Wigilia Oliwska

Szopka z piasku, kiermasz świąteczny, warsztaty tworzenia tradycyjnych ozdób choinkowych i najważniejsze – spotkanie z duchownymi kościołów i związków wyznaniowych obecnych w Gdańsku – to atrakcje wydarzenia, które odbędzie się w sobotę, 18 grudnia w Oliwskim Ratuszu

Wszystkie wydarzenia będą zorganizowane w sposób bezpieczny z zachowaniem aktualnie panujących obostrzeń sanitarnych związanych z pandemią COVID-19. Przypominamy o konieczności zachowywania dystansu społecznego i częstej dezynfekcji rąk. Dbajmy o zdrowie i siebie nawzajem. **Wesołych Świąt!**

GD AŃSK

Kultury przy ul. Opata Rybińskiego w Gdańsku. Od godziny 11.00 będzie można wziąć udział w rodzinnych warsztatach ozdób choinkowych i świątecznym kiermaszu. Na godz. 16.00 zaplanowano Międzywyznaniową Wigilię Oliwską, której hasło to „Wspólnie. Mimo różnic”. – Mając świadomość tego, jak bardzo często się różnimy, namawiamy do bycia otwartym, tolerancyjnym, do podejmowania

Gdańska Wigilia

Gdańska Wigilia odbędzie się w ostatnią niedzielę przed Bożym Narodzeniem, w tym roku 19 grudnia o godz. 16.00. Jako, że ideą wydarzenia jest skupienie przy wspólnym wigilijnym stole tych mieszkańców Gdańska, którzy chcą podzielić się opłatkami i chcą złożyć sobie bożonarodzeniowe życzenia, także i w tym roku na Długim Targu zostanie ustawiony rozświetlony

od przedstawicieli władz Gdańska i dostojników kościoła. Organizatorem Gdańskiej Choinki i Gdańskiej Wigilii jest GAK.

W święta działamy razem

Czas świąteczny skłania do integracji i działania w ramach wspólnego dobra. Tradycyjnie już

biletu-cegiełki o wartości 10 zł umożliwi grupie maks. 5 osób wykonanie wyjątkowych zdjęć w igloo z tropikalną wyspą w Zakątku Łosia i śnieżnej kuli napędzanej rowerem przy Teatrze Wybrzeże. Pieniądze będą zbierane do puszek i w całości trafią do Fundacji Hospicyjnej. Podopiecznych Hospicjum im.

ODPALAMY

Święta w Gdańsku

blaskiem świec wigilijny stół. Przy Gdańskiej Choince zostanie ustawiona stajenka, przy której będą czuwać anioły. Zabrzmie także koncert kolęd w wykonaniu chóru, a po raz pierwszy w historii będzie akompaniować mu na żywo gdański carillon. Nie zabraknie również życzeń

idea ta znajdzie swoje odzwierciedlenie również podczas Jarmarku Bożonarodzeniowego, który potrwa w Gdańsku do 24 grudnia. Potwierdzeniem, że w święta warto, a nawet trzeba pomagać, będzie m.in. akcja organizowana wraz z GPEC na rzecz Fundacji Hospicyjnej. Wykupienie

Dutkiewicza można wesprzeć także kupując oficjalne gadzety jarmarku.

Codziennie inne atrakcje

Przez cały czas trwania Jarmarku Bożonarodzeniowego, codziennie na Targu Węglowym i w jego okolicach zaplanowano inne atrakcje dla mieszkańców i turystów. W bogatym programie znalazły się kolorowe parady, które cieszą oko starszych i młodszych, świąteczne koncertowanie, czytanie bajek, czy spacerowanie z słodami gdańskich legend. Szczegóły programu wydarzeń można znaleźć na stronie www.bozonarodzeniowy.pl.

dialogu – zachęca Jolanta Leśniewska, dyrektor Fundacji Wspólnota Gdańska. – Odnajdywanie wspólnych obszarów i tego, co nas łączy, pozwala nam lepiej zrozumieć siebie nawzajem. Także o godz. 16.00 odsłonięta zostanie monumentalna, świąteczna szopka wyrzeźbiona z 90 ton piasku. Będzie można ją podziwiać do 6 stycznia 2022.

TYLKO JEDNA INWESTYCJA Z POLSKIEGO ŁADU

W ramach Polskiego Ładu Gdańsk złożył wnioski o dofinansowanie do trzech inwestycji. Ostatecznie przyznano środki na realizację tylko jednej z nich – remont ul. Kielnieńskiej. Wkład wyniesie 80 750 000 zł.

Izabela Kozicka-Prus

Gdańsk złożył do Polskiego Ładu wnioski o dofinansowanie następujących inwestycji: budowa filii Szkoły Podstawowej przy Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 2 przy ul. Wodnika 57, przywrócenie świetności historycznego nabrzeża w Gdańsku – modernizacja Długiego i Rybackiego Pobrzeża na odcinku od Mostu Zielonego do Bramy Straganiarskiej oraz przebudowa fragmentu DW 218 – ul. Kielnieńska. Ta ostatnia zyskała ostatecznie dofinansowanie z Polskiego Ładu.

Kielnieńska do remontu

Dofinansowanie wyniesie 80,75 mln zł. Miasto na samą budowę dołoży jeszcze 4,25 mln zł. Plan zakłada przebudowę ul. Kielnieńskiej w przekroju 2x1, od pętli autobusowej przy obwodnicy do skrzyżowania z ul. Drawską. Na całej długości zostanie wykonana droga rowerowa, obustronne chodniki, nowe oświetlenie, wybudowany zostanie system odwodnienia ulicy i urządzona zielen z wykorzystaniem retencji wody

Dofinansowanie z Polskiego Ładu do remontu ul. Kielnieńskiej wyniesie 80 750 000 zł

Fot. Dominik Paszliński

Historyczne nabrzeże wzdłuż Motławy nie zostanie zmodernizowane w ramach Polskiego Ładu

opadowej. Wykonanie tej przebudowy wymaga budowy ul. Nowa Koziorożca w przekroju 2x1, od ronda przy Centrum Handlowym Czerwona Torebka do ul. Kielnieńskiej, obejmująca również budowę chodników, zjazdów, drogi rowerowej, zagospodarowania pozostałej części pasa drogowego terenem rekreacyjnym, z otwartym częściowo systemem odwodnieniowym, oświetleniem, urządzeniem zieleni z wykorzystaniem retencji wody opadowej oraz nasadzeniami nowej zieleni.

Budowa będzie realizowana etapami od strony Obwodnicy Trójmiejskiej, obejmując pętlę autobusową wraz z dojazdami do ulicy Kielnieńskiej, aż do projektowanego nowego ronda Spacerowa/Kielnieńska/Nowa Koziorożca. Kolejne etapy będą realizowane w kierunku linii kolejowej tj. do ul. Drawskiej w taki sposób, aby umożliwić dojazdy mieszkańców do swoich posesji oraz ruch tranzytowy w kierunku Chwaszczyna, który będzie odbywał się do czasu wybudowania Nowej Kielnieńskiej.

Pod koniec listopada zakończą się prace nad projektem. Obecnie pozyskiwane są też odpowiednie decyzje i zgody.

Długie Pobrzeże od nowa

Dofinansowania nie otrzymały dwie kolejne inwestycje – modernizacja Długiego i Rybackiego Pobrzeża oraz budowa filii szkoły podstawowej. – W sytuacji, kiedy Długie Pobrzeże nie otrzymało dofinansowania z Polskiego Ładu, a wymaga ono niezwłocznego remontu, zapadła decyzja, że inwestycja ta zostanie zrealizowana z budżetu miasta – mówi Alan Aleksandrowicz, zastępca prezydenta ds. inwestycji. – Prace projektowe przy tej inwestycji są już zakończone, na koniec listopada ogłoszony zostanie przetarg na jego realizację. Przewidywany koszt, to około 35,4 ml zł. Jednocześnie dla obu zadań nadal będą poszukiwane pieniądze na dofinansowanie ich realizacji, np. w nowej perspektywie unijnej 2021-27.

PROJEKT BUDŻETU NA 2022 ROK PRZEKAZANY DO RADY MIASTA

Pierwszy rok z Polskim Ładem to m.in. niższe dochody o 270 mln zł i nieprzewidywalny dochód z CIT i PIT. Gwałtownie rosną także koszty funkcjonowania miasta – przez szalejącą inflację, radykalnie wyższe są ceny prądu i koszty pracy.

Daniel Stenzel

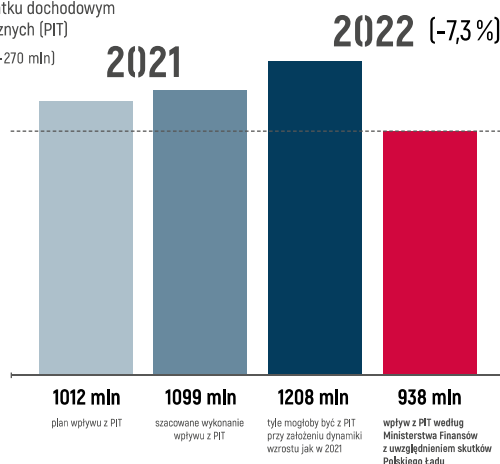
Prezydent Aleksandra Dulciewicz przekazała przewodniczącej Rady Miasta Agnieszce Owczarczak projekt budżetu na przyszły rok.

– Od roku 2022 w Rzeczypospolitej Polskiej, po 32 latach funkcjonowania, mamy do czynienia z początkiem końca samorządu lokalnego. Bez pieniędzy samorządności w Polsce nie będzie – podkreśla Aleksandra Dulciewicz. – Pod hasłem Polskiego Ładu zmieniają się zasady finansowania gmin w całej Polsce. Wpływy z podatku od osób fizycznych będą niższe. Gdyby nie obowiązywał tzw. Polski Ład – lub raczej polski bełład

WPŁYW POLSKIEGO ŁADU NA DOCHODY MIASTA

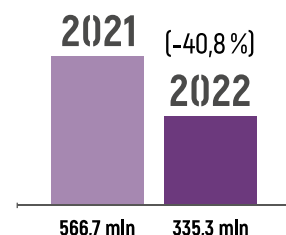
udział w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT)

spadek [-270 mln]

dotacje celowe w tym wypłata świadczeń 500+ i 300+

spadek [-231 mln]

– szacunkowe wpływy z PIT wyniosłyby 1 mld 208 zł, a po wprowadzeniu Polskiego Ładu mamy 938 mln zł. To kwota o 270 mln niższa.

Teraz projekt budżetu jest analizowany przez komisje Rady Miasta Gdańska. Sesja budżetowa zaplanowana jest na 16 grudnia.

Skutki Polskiego Ładu

W przyszłym roku dochody zaplanowano na poziomie 3,73 mld zł, a wydatki 4,44 mld zł. To oznacza deficyt na

poziomie 709,7 mln zł. W tej kwocie zawiera się już 114 mln zł jednorazowej rekompensaty za utracone, w związku z Polskim Ładem, dochody z PIT w 2022 roku. Rekompensata formalnie zasili tegoroczny budżet miasta 28 grudnia. Podobnego rozwiązania nie ma w rządowych planach od 2023 roku.

Główne przyczyny deficytu to wzrost cen usług, kosztów pracy i energii także dla zadań publicznych, wzrost minimalnego wynagrodzenia, najwyższa od ponad 20 lat inflacja, a także niższe wpływy z tytułu wprowadzenia Polskiego Ładu.

Inwestycje w 2022 roku

Najwięcej pieniędzy pochłonie program rewitalizacji gdańskich dzielnic, na który miasto zaplanowało w budżecie 94,3 mln zł. To oznacza, że prace dalej będą trwały w dzielnicach: Nowy Port,

Biskupia Górka, Orunia i Dolne Miasto.

Budynki oświatowe, mieszkalne, użytkowe, za które odpowiada miasto, będą bardziej przyjazne dla środowiska. Na program modernizacji energetycznej Gdańsk wyda 48,9 mln zł. Kolejne prace za blisko 44 mln zł będą się odbywały na węzłach integracyjnych: Gdańsk Główny, Gdańsk Wrzeszcz i trasach dojazdowych do węzłów PKM. Na Gdański Program Przeciwpowodziowy miasto wyda 41,4 mln zł, a kontynuacja budowy Nowej Warszawskiej wraz z linią tramwajową to wydatek 41 mln zł.

Na modernizację dróg miasto wyda 36,7 mln zł, a remonty mostów, wiaduktów, przepustów, tuneli pochłoną kolejne 36 mln zł. Dalej będą także remontowane budynki oświatowe za 31 mln zł. Kolejny etap rozbudowy Kartuskiej od ul. Otomińskiej do granicy miasta to wydatek blisko 20 mln zł.

Fot. Grzegorz Mehring

Sesja budżetowa zaplanowana jest na 16 grudnia

DLACZEGO WYŁĄCZAM TELEWIZOR

Wyłączyłem telewizor. Nie oglądam często, bo po prostu brakuje na to czasu. Jeśli już, to żeby obejrzeć programy informacyjne. Tak więc włączyłem i po niespełna pół godzinie – wyłączyłem. Z bezradności.

Roman Daszczyński

Trudno znieść świadomość, że gdzieś na Górnym Śląsku zmarła

30-letnia ciężarna żona pewnego mężczyzny, matka pewnej dziewczynki. Działo się to w Pszczynie, ale równie dobrze może się wydarzyć wszędzie – również w Gdańsku. Rok temu wiodąca siła polityczna w kraju doszła do wniosku, że celowym jest zaostrenie prawa aborcyjnego, choć wcześniej nie było ono wcale łagodne. I jak zwykle bywa w takich razach – nie dopracowano tego zaostrenia w szczegółach. Do świadomości wszystkich dotarła natomiast ogólna zasada, że „będziemy surowo karać”.

To nie takie proste

Co z tego, że dopuszcza się możliwość aborcji w przypadku, gdy zagrożone jest życie ciężarnej kobiety? Lekarze wiedzą najlepiej, że to nie jest takie proste – życie jest już, czy jeszcze nie jest zagrożone. Tak więc czekali, aż to biedne, niezdolne do

W geście solidarności z migrantami i uchodźcami w Gdańsku na zielono została podświetlona fontanna Neptuna

samodzielnego istnienia, dziecko samo z siebie – po odejściu wód płodowych – umrze w brzuchu matki. Czekali, żeby nie mieć na głowie prokuratora, który miesiącami będzie próbował wykazać, że doszło do aborcji. Teraz nikt nie chciałby być na miejscu rodziny zmarłej kobiety ani tych lekarzy. Ich życie będzie już dalej biegło w cieniu tej śmierci. Każda i każdy z nas musi odpowiedzieć sobie we własnym sumieniu, czy tak musiało się stać i dlaczego się stało.

Świat zwariował

Włączam telewizor i po kilkunastu minutach znowu wyłączam. Po prostu nie wierzę, że to, co pokazali, dzieje się naprawdę. Tłum ludzi próbował wdrzeć się do Polski przez granicę

z Białorusią. Uchodźcy z Bliskiego Wschodu. Ten bandyta Łukaszenka sprowadza ich tysiącami na Białoruś, obiecując, że trafią do lepszego świata. Muszą za to zapłacić ciężkie pieniądze, często będące dla ich rodzin owocem wysiłku ponad możliwości. Ludzie Łukaszenki wiozą więc tych biedaków – a nie brakuje wśród nich kobiet i dzieci – na granicę z Polską, pokazują zasięki i mówią: musicie przejść na drugą stronę, tam czeka na was ten lepszy świat. I biją tych, którzy chcą zawrócić na Białoruś. W odpowiedzi, po polskiej stronie, dzieją się gorszące sceny, takie, na które przyzwyczajony człowiek nie ma prawa się godzić. Nie widać dobrego wyjścia z tej sytuacji. Uchodźców będzie coraz więcej. Wyłączam

telewizor i już się boję, co pokażą za tydzień, za miesiąc.

Jedyny kompas

Ta gra życiem i zdrowiem uchodźców dzieje się 400 kilometrów od naszych domów, ale jednak w Polsce. Czy w Wigilię – już niedługo przecież – będziemy mogli usiąść do świątecznych stołów z czystym sumieniem? Ten tradycyjny talerz dla „zbłąkanego wędrowca” będzie musiał kłuć nas w oczy.

Świat zwariował, a przy okazji przestał być wygodny. Nie ma już prostych odpowiedzi. Jedynym kompasem, który może nas dalej prowadzić, jest ta krucha wiara, że warto być przywoitym. I wszyscy musimy sobie sami odpowiedzieć, co to właściwie znaczy.

Fot. Grzegorz Mehring

OKIEM GDAŃSKICH RADNYCH

Kamila Błaszczuk

Wiceprzewodnicząca Klubu
Radnych Koalicji Obywatelskiej

Dopiero XIX w. przyniósł zorganizowane ruchy społeczne dążące do wyrównania szans i statusu społecznego kobiet. Przetłomowe zmiany nastąpiły po I Wojnie Światowej, podczas której kobiety zmuszone zostały do zastąpienia mężczyzn we wszystkich sferach życia społecznego. Polska, jako jedna z pierwszych, w 1918 r. nadała paniom czynne i bierne prawo wyborcze i już w pierwszym sejmie zasiadło osiem postanek. W tym

czasie nadal na części uniwersytetów kobiet do nauki nie dopuszczano. Ogólnoświatowo, dopiero lata 50 i 60, przyniosły pierwsze deklaracje równościowe, które i tak nie były ratyfikowane przez wszystkie kraje. Pomimo zmian w ostatnich 100 latach sytuacja prawna, ekonomiczna i społeczna kobiet w wielu miejscach świata jest nadal trudna i dlatego musimy wierać każde dążenie do poszanowania tych niezwykłych praw. Zatrważające

są ostatnie doniesienia z Afganistanu o sprzedaży i ślubach małych dziewczynek.

Upamiętniając działania na rzecz praw kobiet, ale również podkreślając konieczność ciągłego dbania o ich przestrzeganie, skierowaliśmy wniosek o nadanie rondu u zbiegu ulic Myśliwskiej i Wołkowskiej nazwy Rondo Praw Kobiet.

Czytelnikom, w ten świąteczny czas życzę, by każdy czuł się szanowany i szczęśliwy.

Kazimierz Koralewski

Przewodniczący Klubu Radnych
Prawa i Sprawiedliwości

W nadchodzącym roku życzymy gdańszczanom wiary, optymizmu, radości i zdrowia. Wiary, że pandemia wygaśnie. Optymizmu, bo czerpiemy z dynamicznie rosnącej polskiej gospodarki. Radości, gdyż mieszkamy w jednym z zamożniejszych polskich miast. Zdrowia, bo o jego wartości przekonujemy się, gdy

je tracimy. Kończymy rok 2021 dochodami budżetu Gdańsk większymi od planowanych o 250 mln, wydatkami majątkowymi mniejszymi o 50 mln i takich efektów życzymy Pani Prezydent w Nowym 2022 Roku. Ponadto mniej władzy deweloperów, a więcej solidarności z niezamożnymi gminami. Więcej troski o własnych mieszkańców,

a mniej ogólnopolskiej polityki. Więcej rozsądku w wydatkowaniu naszych publicznych pieniędzy, a mniej rozrzutności na inżynierię społeczną. Chińskie przysłowie mówi: „Kto raz wsiadł na tygrysa, nie może już z niego zsiść”, więc życzymy by Gdańsk był nadal tygrysem gospodarczym, a gdańszczanie mieli z tego korzyść.

Beata Dunajewska

Przewodnicząca Klubu Radnych
Wszystko dla Gdańska

Drogie Gdańszczanki, drodzy Gdańszczanie, w imieniu całego Klubu Wszystko dla Gdańska, z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia życzymy Wam dużo zdrowia, optymizmu

i wielu pięknych chwil, mimo tak trudnych dla nas wszystkich czasów. Żeby w Nowym Roku życie wróciło do normy tak, byśmy mogli cieszyć się życiem.

Najlepszych Świąt

**Wszystkie sesje Rady Miasta Gdańsk można oglądać na żywo na www.gdansk.pl.
Porządek sesji dostępny jest w BIP.**

BĄDŹ WRAŻLIWY I POMÓŻ OSOBIE W KRYZYSIE BEZDOMNOŚCI

Zbliżająca się zima to czas, kiedy szczególnie warto zainteresować się osobami potrzebującymi pomocy. Mieszkańcy Gdańska proszeni są o przekazywanie odpowiednim służbom sygnałów o osobach w kryzysie bezdomności przebywających w miejscach niemieszkalnych. Potrzebujący otrzymają kompleksowe wsparcie m.in. schronienie, żywność, pomoc rzeczową i finansową.

Fot. pikabay.com

Patryk Rosiński

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Gdańsku otrzymują kilka zgłoszeń w tygodniu o osobach doświadczających bezdomności. Reagują na każdy sygnał i proponują człowiekowi w kryzysie adekwatne wsparcie. W czasie epidemii i w okresie jesienno-zimowym intensywne działania pomocowe prowadzą w mieście streetworkerzy Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta. Interweniują też strażnicy miejscy i policjanci.

– Zachęcamy do tego, aby wszelkie informacje o osobach doświadczających bezdomności zgłaszać za pomocą darmowej

Osoby w kryzysie bezdomności mogą skorzystać z pomocy w specjalistycznych placówkach

aplikacji Arrels. Jest to szybka forma pomocy. Streetworkerzy otrzymają zgłoszenie w ciągu minuty. Dzięki wskazaniu dokładnej lokalizacji, możliwa będzie kompleksowa pomoc osobie potrzebującej. W ubiegłym roku, dzięki zgłoszeniom od mieszkańców, tylko w ciągu 10 dni pomogliśmy 26 osobom – mówi Dagmara Rybicka z Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta.

Możliwa jest pomoc

W Gdańsku osoby w kryzysie bezdomności mogą znaleźć specjalistyczną pomoc w noclegowniach i schroniskach. Na zlecenie miasta placówki prowadzą organizacje

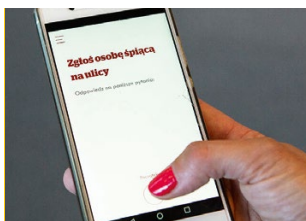
pozarządowe. W ofercie pomocowej dla osób doświadczających bezdomności jest też m.in. wsparcie finansowe, żywnościowe, ale również aktywizujące zawodowo i społecznie. Potrzebujący mogą liczyć także na wsparcie specjalistyczne – prawne i psychologiczne. Wystarczy przyjąć pomoc.

Zadzwoń do służb lub skorzystaj z aplikacji

Gdański MOPR i służby miejskie proszą mieszkańców i mieszkańców o wrażliwość i o sygnały o osobach bezdomnych. Informacje należy kierować do: Samodzielnego Referatu Reintegracji

MOPR przy ul. Wolności 16 w Gdańsku, tel.: 58 522 38 20 (pon., wt. i czw. w godz. 7.30 do 15.30, śr. w godz. 8.00 do 17.00, pt. w godz. 7.30 do 14.30), także do Straży Miejskiej w Gdańsku tel.: 986 lub Policji tel.: 112 (w przypadkach interwencyjnych).

O lokalizacji potrzebujących wystarczy powiadomić streetworkerów, używając bezpłatnej aplikacji Arrels. Można ją pobrać np. „ze sklepu” w smartfonie i zastosować. Streetworker otrzyma wiadomość m.in. o miejscu przebywania i liczbie potrzebujących osób, dzięki czemu szybko dotrze do nich z pomocą.

**POBIERZ APLIKACJĘ,
DZIĘKI, KTÓREJ
MOŻNA POMAGAĆ
OSOBOM BEZDOMNYM**

Pobierz w
Google Play

Pobierz w
App Store

OTWARCIE DOMU ZDROJOWEGO W BRZEŹNIE

Nadmorska perła XIX-wiecznej architektury odzyskała dawny blask i otrzymała nowe przeznaczenie. W budynku znajduje się przestrzeń dla edukacji ekologicznej, wydarzeń kulturalnych i spotkań. Dwa dni uroczystego otwarcia w ekologiczno-swiątecznym klimacie zaplanowano na 18 i 19 grudnia.

Katarzyna Mejna

Weekend poprzedzający zimowe święta będzie doskonałym czasem nie tylko, by zwiedzić odrestaurowane wnętrza obiektu, ale również do wzięcia udziału w kiermaszu świątecznych inspiracji. Od godz. 10.00 do 18.00 przed Domem Zdrojowym otwarte będą stoiska instytucji i podmiotów działających w duchu eko i na rzecz ochrony przyrody. W parku okalającym zabytek stanie plenerowa wystawa fotograficzna ukazująca mieszkańców i pasjonatów Brzeźna. Jej rozwinięciem będzie film retrospektywny o historii Domu Zdrojowego, od jego powstania do czasów współczesnych, przeplatany wypowiedziami historyków, budowniczych i samych mieszkańców. Świąteczny charakter otwarcia podkreślą świąteczka, które rozbłyszczą tuż po zachodzie słońca.

Prelekcje, zwiedzania i wykłady

Drugi dzień rozpocznie się morsowaniem na pobliskiej plaży. Zaraz

Remont generalny Domu Zdrojowego trwał ponad dwa lata

po nim będzie można się ogrzać w Domu Zdrojowym słuchając prelekcji o zdrowotnych walorach zimowych kąpeli. Następnie odbędzie się wykład o zrównoważonej konsumpcji oraz spotkanie dotyczące premirowego wydawnictwa Hevelianum – albumu o historii Domu Zdrojowego. Tego dnia również, w godz. 10.00-18.00 będzie można wziąć udział w ekowarsztatach oraz oprowadzaniu po obiekcie z przewodnikiem. Informacji o zapisach na zwiedzanie, warsztaty i prelekcje należy szukać

na stronie www.hevelianum.pl.

Edukacja ekologiczna

Gospodarzem Domu Zdrojowego jest Hevelianum, którego główna siedziba mieści się w centrum Gdańska, na Górze Gradowej. Będzie to jego nadmorska filia przeznaczona na edukację ekologiczną. Działalność ta rozpocznie się już z początkiem 2022 roku i zostanie oparta o miesiące tematyczne, np. styczeń miesiącem bez plastiku, marzec miesiącem Morza Bałtyckiego, a październik – miesiącem

zwierząt. Naturalną przestrzenią do prowadzenia lekcji o przyrodzie będzie pobliski park, który również przeszedł metamorfozę.

Dla mieszkańców, turystów i biznesu

Oferta Domu Zdrojowego będzie skierowana nie tylko do szkół. Warsztaty, spotkania, debaty, wydarzenia plenerowe – coś dla siebie znajdą tu także dorośli czy rodziny z dziećmi. Oprócz części edukacyjnej tworzonej przez dwie pracownice, będą też sale konferencyjne z możliwością wynajmu, a na turystów czekać będą miejsca noclegowe. W dniu otwarcia Domu Zdrojowego działalność rozpocznie restauracja o ekologicznym profilu, oferująca także dania roślinne. To nawiązanie do menu niegdyśszych kuracjuszy, którzy mogli korzystać z diet wegetariańskich. Podczas otwarcia nie zabraknie także świątecznych pierników.

Pocztówka ukazująca Dom Zdrojowy na początku XX w.

GDAŃSK NAJLEPIEJ W POLSCE GOSPODARUJE ZASOBAMI WODY

Gdańsk został doceniony za gospodarowanie wodą i politykę jej retencji. W eksperckim rankingu Water City Index 2021 miasto zajęło pierwsze miejsce w Polsce wśród metropolii – wyprzedzając Kraków i Wrocław.

Dariusz Wołodźko

Autorzy raportu poddali analizie łącznie 218 polskich miast w ramach 4 obszarów oraz 15 kategorii. Oceniano ceny i zużycie wody, koszty odprowadzenia ścieków, gęstość sieci wodociągowej czy kanalizacyjnej, a także inwestycje w tym zakresie. Pod uwagę brano także długość zabezpieczeń przeciwpowodziowych w stosunku do zagrożonego terenu i liczby awarii sieci. Oceniano również zużycie wody przez przemysł, udział wód powierzchniowych w powierzchni miasta, udział zieleni osiedlowej w ogólnej powierzchni miasta.

Rygorystyczne zasady

Warto zaznaczyć, że w trosce o bezpieczeństwo przeciwpowodziowe, w Gdańsku obowiązują jedno z najbardziej rygorystycznych zasad zagospodarowania wód opadowych dla działalności inwestycyjnej. – Już w planach zagospodarowania przestrzennego wpisywane są specjalne wymagania dotyczące

Zbiornik retencyjny Świętokrzyska I na terenach, na których powstanie Park Południowy

retencji wód opadowych, które uszczegóławiamy w wydawanych warunkach technicznych – wyjaśnia Ryszard Gajewski, prezes Gdańskich Wód, spółki miejskiej odpowiedzialnej za utrzymanie miejskiego systemu odwodnieniowego.

Gdańsk liderem małej retencji

Gdańsk jest też liderem w zakładaniu obiektów małej retencji, w tym

w szczególności grunto- wych ogrodów deszczowych. Ogrody deszczowe, niecki retencyjne i parki retencyjne naśladują naturę w gromadzeniu, oczyszczaniu i opóźnianiu spływu deszczówki. Obecnie w Gdańsku funkcjonuje już ponad 20 takich obiektów i ich liczba rośnie. W listopadzie ogród powstał przy ulicy Goszczyńskiego na Siedl- cach, a jeszcze w tym roku powstaną kolejne dwa.

Działania długofalowe

– Zmiana klimatu stawia przed nami zupełnie nowe wyzwania. Dlatego coraz częściej łączymy rozwiązania hydrotechniczne z wielofunkcyjną zielenią, tworząc sprzyjającą rekreacji i bioróżnorodności niebiesko-zieloną infrastrukturę. Wiele pracy wkładamy także w ochronę obszarów, na których znajdują się ujęcia wodne. Od 12 lat Gdańsk rozbudowuje system monitoringu wód podziemnych, będących głównym źródłem wody pitnej. To wieloletni program, który pozwala na działania długofalowe – odpowiednie reakcje na ewentualne zagrożenie wód podziemnych ze względu na suszę czy działalność przemysłową lub rolniczą – podkreśla Aleksandra Dulkiwicz, prezydent Gdańska.

W Gdańsku jest już ponad 20 ogrodów deszczowych

SETKI MILIONÓW ZŁOTYCH W BUDŻETACH OBYWATELSKICH

303,3 mln zł wynosi łączny budżet obywatelski w latach 2021/22 w 12 miastach Unii Metropolii Polskich. W samym Gdańsku mieszkańcy w BO mieli do dyspozycji niemal 21 mln zł. – To świetne narzędzie do rozwoju osiedli i wpływania na życie społeczności lokalnych – tłumaczy samorządowcy.

**Olimpia Schneider,
Rafał Szczepkowski**

Od 2018 roku miasta na prawach powiatu mają obowiązek organizacji budżetu obywatelskiego, a przeznaczone na niego środki muszą wynosić co najmniej 0,5 proc. wydatków gminy zawartych w ostatnim przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu.

Jak to robią w Gdańsku?

Gdańsk prowadzi konsultacje społeczne budżetu obywatelskiego od 2013 roku – niedawno zakończyła się dziewiąta edycja. W tym czasie 704 projekty zostały wybrane do realizacji, na łączną kwotę ponad 120 milionów złotych. W ramach budżetu realizowane są projekty ogólnomiejskie i dzielnicowe. Głosować może każda osoba niezależnie od wieku, zamieszkała

na terenie Gdańska. – W ubiegłorocznej edycji wprowadziliśmy innowację w postaci Zielonego Budżetu Obywatelskiego, która została dobrze odebrana przez mieszkańców. Przez dwie edycje do realizacji zostały wybrane 92 projekty Zielonego Budżetu Obywatelskiego – mówi Aleksandra Dulkiwicz, prezydent Gdańska.

Podobnie jest w Krakowie i Szczecinie

– Pilotażowy budżet partycypacyjny został przeprowadzony w 2013 roku i swoim zasięgiem objął cztery dzielnice miasta. W oparciu o te

doświadczenia podjęliśmy decyzję o uruchomieniu budżetu obywatelskiego w całym mieście – podkreśla Jacek Majchrowski, prezydent Krakowa. – W ciągu 9 lat zrealizowaliśmy setki projektów. Tylko w tym roku mieszkańcy mogli wybierać spośród 596 projektów, w tym 99 ogólnomiejskich i 497 dzielnicowych. Także w 2013 roku pierwszą edycję budżetu obywatelskiego przeprowadzono w Szczecinie. W trakcie ośmiu edycji zgłoszono ponad 1,5 tys. projektów.

Gdzie jest najwięcej? 6,7 mln osób mieszka w miastach zrzeszonych

w UMP. Według wyliczeń samorządowców na jedną osobę przypada po 44,88 zł. Przykładowo w Katowicach jest to 53,69 zł, w Bydgoszczy 46,49 zł, w Gdańsku 44,17, a w Lublinie 36,91.

W samej Warszawie całkowity budżet do rozdysponowania na inicjatywy wybrane przez obywateli wynosi 93,5 mln zł, Kraków przeznaczył 35 mln zł, Wrocław 25 mln zł, w Gdańsku 20,8 mln zł, a w Rzeszowie 8,2 mln zł.

Różne systemy głosowania

W październiku swoje głosy w budżetach obywatelskich oddawali mieszkańcy Gdańska, Białegostoku czy Wrocławia. W Gdańsku można było oddać głos w specjalnym busie kursującym po mieście, a w Białymstoku każdy mógł poprzeć maksymalnie cztery projekty. W Lublinie głosuje każda osoba, która jest na stałe zameldowana w tym mieście lub dopisała się do listy osób głosujących na projekty BO. Również i w innych miastach uprawnieni do głosowania są wszyscy mieszkańcy, zarówno ci najstarsi, jak i najmłodszy. W Katowicach najstarszy mieszkaniec, który wziął udział w głosowaniu miał 99 lat, a w Gdańsku 101 lat. W Katowicach najmłodszym uczestnikiem – za pośrednictwem rodziców – było niespełna miesięczne dziecko. Najmłodszy głosujący w Gdańsku miał zaledwie 9 dni.

W Gdańsku może głosować każdy, niezależnie od wieku

PIESKI I KOTKI czekają na kochających właścicieli

Adopcje w schronisku „Promyk” odbywają się od poniedziałku do niedzieli w godz. 11.00–16.00. Zwierzęta mogą być adoptowane wyłącznie przez osoby pełnoletnie. Obowiązuje wcześniejsze umawianie wizyt adopcyjnych pod nr tel. 58 522 37 80. Interwencje dotyczące blakających się zwierząt na terenie gdańska realizowane są przez całą dobę.

Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt „Promyk” Gdańsk Kokoski, ul. Przyrodników 14, tel. 58 522 37 27 www.schroniskopromyk.pl

Warto wiedzieć: Adoptując psa z „Promyka”, masz prawo do jednorazowej darmowej konsultacji behawioralnej ze specjalistą.

Piesek Daktyl

WIEK OK. 2 LATA / SZCZEPINIENIA: TAK

Dzień dobry, jestem Daktyl i co by tu dużo gadać... jestem psem niezwykłym! Niezwykłym w sferze fizycznej, bo mam bardzo dużo palców, mordkę strzelistą i ogonek zalotnie zakręcony, oraz w sferze umysłowej, bom lekko zawirowany, niepokorny, nieskoordynowany. Z natury jestem pogodny, wesoły i ufny. Na głaski odpowiadam całym ciałem – wijąc się i podgryzając. Tylko kiedy zrozumiesz i zaakceptujesz, że jestem inny, będziemy w stanie dobrze razem żyć.

Piesek Mito

WIEK OK. 10 LAT / SZCZEPINIENIA: TAK / KASTRACJA: TAK

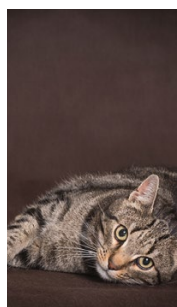
Cześć, jestem Mito. Jestem wesołym, łagodnym, delikatnym i lekko nieśmiałym psem. Choć w pierwszym kontakcie wolę być zachowawczy, to przy kolejnych spotkaniach nie stronię już od czułości, głasków i szaleństw radości. Nie mam absolutnie żadnego problemu z dotykiem i pokornie znoszę wszelakie zabiegi. Jestem dobrym psem i mam nadzieję, że będę jeszcze mógł być dla kogoś najlepszym Przyjacielem. Bo zasługuję na dobre życie – to jest pewne.

Kocur Dziejdzę

WIEK OK. 6 LAT / SZCZEPINIENIA: TAK / KASTRACJA: TAK

Dzień dobry, mam na imię Dziejdzę i niech nie zrazi Ciebie mój trochę bandycki wygląd i szrama na nosie. W rzeczywistości jestem całkiem spokojnym kotem. Nie mam problemów z dotykiem, można mnie wziąć na ręce, nie będę protestować. Człowiek i dotyk sprawiają mi radość. Czasem będę snuć się za Tobą niczym cień niemo miaucząc, dopraszając się o swoją porcję głasków. A jak się zakumulujemy to nawet będziesz mógł dotknąć mojego brzuszka.

Kocur Słodziak

WIEK OK. 4 LATA / SZCZEPINIENIA: TAK / KASTRACJA: TAK

Siema, jestem Słodziak! Nie wiem czy to moje imię, ale wszyscy chodzą i mówią, że jestem największy Słodziak na wolierze! Jestem bardzo kontaktowym kotem, uwielbiam przytulać się do człowieka, pcham się przed wszystkich, żeby tylko wcisnąć się na ręce. A jak tylko znajdę się w Twoich objęciach, to przytulam się z całej siły. Uwielbiam wspinać się po półkach. Dla mnie to jest naturalne zachowanie, dlatego dobrze by było, żeby w nowym domu mógł wchodzić wysoko, jak najwyżej!

Zimowa dieta cud

Zimowe chłody zazwyczaj nie są przyjemnym doznaniem, tak dla ludzi, jak i dla zwierząt. Można się jednak do nich odpowiednio przygotować. Powszechnie znane są zwyczajnie gromadzącej zapasy wiewiórki albo hibernującego w zacisznym stosie liści jeża. A jak to wygląda u egzotycznych mieszkańców zoo?

Fot. Sabina Buczyńska

Sabina Buczyńska

Ciekawym, lecz mało znanym gatunkiem jest urson. Jest roślinożercą oraz wzorowym reprezentantem jeżozwierzy, a na jego ciele znajdziecie nawet 30 tysięcy kolców. Urson to ssak zamieszkujący Amerykę Południową. Zasięg występowania tego gryzonia rozciąga się od meksykańskich pustyń na południu aż do alaskańskiej tundry na północy. Północne zimy nie są mu straszne. Choć nie hibernuje ani nie gromadzi zapasów, jest odporny na zmiany temperatur jak żaden inny jeżozwierz!

Dieta to podstawa

W czym tkwi tajemnica wytrzymałości na mrozy? Otóż urson przez cały rok dba o dietę!

Jak wiadomo zimą trudno znaleźć pożywienie, a o tej porze roku pokarm jest mało wartościowy i zawiera dużo błonnika. Jednak urson doskonale sobie z tym radzi, nawet lepiej niż przeżuwacze. Pokarm zatrzymuje się u niego w przewodzie pokarmowym na dłużej niż u innych gatunków i dzięki temu ssak doskonale

Dieta ursona zależy od obecnej pory roku

wykorzystuje składniki zawarte w jedzeniu.

Dodatkowo jesienią urson podjada obszerniejsze porcje niż wiosną i latem, dzięki temu przyjmuje więcej białka przed nadejściem zimy. Również wiosną zwierzę chętniej zajada pokarmy bogatsze w białko, żeby uzupełnić to, co stracił zimą. Potrafi więc przetrwać trudny okres dzięki swoim „nawykom” żywieniowym.

W grupie raźniej

Nie tylko dieta tego ciekawego gatunku zmienia się z nastaniem chłódów, ale też zachowanie. Zazwyczaj będący samotnikiem, zimą ten jeżozwierz zamienia się w prawdziwego „lwa salonowego”. Dzieli wtedy legowisko z innymi osobnikami oraz gromadzi się we wspólnie żerujące grupy do dwudziestu zwierząt. W gdańskim zoo mieszka para ursonów o imionach Zola i Gustaw. Gatunek pojawił się w ogrodzie już 2 lata temu. Zapraszamy do odwiedzenia tych sympatycznych nadzwyczajnych gryzoni.

Wykręcili kilometry dla Gdańska

**394 firmy, 30 szkół, 9 uczelni.
4501 aktywnych uczestników.
257 853 wszystkich przejazdów.
2 221 627 przejechanych kilometrów. Takimi wynikami zakończyła się IX edycja gry miejskiej Rowerem do pracy i szkoły – Kręć kilometry dla Gdańska.**

Joanna Bieganowska

Dzięki przejazdom rowerowym zmniejszona została emisja dwutlenku węgla, gdyby ten dystans został pokonany przy pomocy samochodów, do atmosfery zastałoby wyemitowane ok. 500 ton CO₂. Rywalizacja trwała dwa miesiące, od 13 września do 12 listopada. By włączyć się do gry, należało zainstalować na smartfonie aplikację Activy, dołączyć do drużyny lub rozpocząć kręcenie kilometrów.

Nagrody dla najbardziej aktywnych

Najbardziej aktywni użytkownicy dwóch kółek mogli liczyć na atrakcyjne nagrody. Skarpetki z motywem rowerowym dla pierwszych 2000 osób, dla najbardziej aktywnych rowerzystów – bony do gdańskich sklepów rowerowych, za wykręcenie 7777 punktów – pamiętkowe plecaki

z logo kampanii, dla 3 zwycięskich szkół średnich – mobilny serwis rowerowy, dla zwycięskich firm – nieodpłatna certyfikacja Europejski Certyfikat Pracodawcy Przyjaznego Rowerzystom.

Tegoroczni zwycięzcy

Nagrody w konkursie można było zdobyć w kategoriach: indywidualnej, firmy, uczelnie, dzielnice i szkoły średnie. W kategorii największe firmy pierwsze miejsce zajęła Gdańska Stocznia Remontowa im. J. Piłsudskiego, w kategorii duże firmy – Satel, średnie firmy – Multiconsult Polska, małe firmy) – Axes System i w kategorii mikro firmy – R&S Adventure Grzegorz Reszka. W kategorii uczelnie pierwsze miejsce zajęła Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku. Spośród szkół średnich wygrała Branżowa Szkoła Specjalna I Stopnia nr 20 w Gdańsku, a najbardziej rowerową dzielnicą jest Olszynka.

WSPOMINAMY TYCH, KTÓRZY ODESZLI

mat. GUMed

22 października 2021 r. odszedł profesor **Piotr Lass**, wybitny specjalista w dziedzinie medycyny nuklearnej. W swojej pracy naukowej specjalizował się w badaniach radioizotopowych ośrodkowego układu nerwowego. Staże naukowe i zawodowe odbywał m.in. w Danii, Katarze, Wielkiej Brytanii i we Włoszech. Był on pierwszym dziekanem i założycielem Wydziału Nauk o Zdrowiu z Instytutem Medycyny Morskiej i Tropikalnej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Pełnił też tam funkcję prodziekana ds. nauki i rozwoju kadr w kadencji 2020-2024, a w latach 2002-2006 był prodziekan Wydziału Lekarskiego. Za swoje zasługi został odznaczony Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi, wyróżniony medalem Zasłużonemu AMG i Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Fot. Jerzy Pinkas

12 listopada odeszła **Bogumiła Rydlewska**, była radna dzielnicy Stogi, założycielka fundacji Pomóż Sobie i Innym, działaczka społeczna i wolontariuszka. Jej życiową misją było pomaganie najbardziej potrzebującym mieszkańcom i mieszkankom Gdańska, których żywiła i często ubierała. Jej fundacja organizowała też półkolonie dla dzieci, prowadziła klub dla kobiet zmagających się z przemocą, zapewniała bezpłatne wsparcie prawnicze dla najuboższych. Jej niezłomna walka o każdego człowieka była godna najwyższego podziwu. W 2006 roku odebrała z rąk prezydenta Pawła Adamowicza honorowy tytuł Gdańskiego Darczyńcy.

Fot. Dominik Paszalski

17 listopada zmarł **Romuald Cichocki**, nauczyciel polonista, od 1990 roku dyrektor VIII LO, pełnił tę funkcję do sierpnia 2021. Nieustannie dbał, aby baza szkolna była unowocześniana i wzbogacana. Ostatnim wielkim projektem, który stanowił podsumowanie jego działalności w tym zakresie, było przeprowadzenie renowacji budynku szkoły. Współpracował także z różnymi organizacjami i stowarzyszeniami lokalnymi, działającymi w dzielnicy Siedlce. Za swoje zaangażowanie został uhonorowany wielokrotnie nagrodą Prezydenta Miasta Gdańska, nagrodą Pomorskiego Kuratora Oświaty w Gdańsku oraz nagrodą II stopnia Ministra Edukacji Narodowej.

NA MUZYCZNEJ FALI W NOWY ROK

Po rocznej przerwie wracamy do wspólnego świętowania Nowego Roku. W trosce o bezpieczeństwo mieszkanki i mieszkańców Gdańska nie będzie jednego koncertu, a sylwestrowa zabawa rozproszona zostanie po trzech dzielnicach. To ogromne przedsięwzięcie, podczas którego najważniejsze będzie zdrowie i ochrona uczestników. W repertuarze koncert Margaret, elektroniczne sety dj'a Adamusa i rockowa zabawa z zespołem Golden Life.

**Marta Formella,
Paulina Chetmińska**

– Priorytetem jest dla nas bezpieczeństwo mieszkańców, dlatego tegoroczny sylwester odbędzie się w zmienionej formule. Na gdańszczanki i gdańszczan czekać będą trzy gdańskie dzielnice, trzy gatunki muzyczne i odpowiedzialna zabawa, aby w zdrowiu przywitać Nowy Rok. Dbajmy o siebie nawzajem i przestrzegajmy obowiązujących podczas wydarzeń zasad – mówi Aleksandra Dulciewicz, prezydent Gdańska.

Muzyczny kalejdoskop

Tegoroczne przywitanie Nowego Roku odbędzie się w oddalonych od siebie dzielnicach miasta. Zabawę zorganizowano w Parku Oruńskim, Jarze Wilanowskim na Chętnie i na plaży w Brzeźnie. W każdym z tych miejsc zakończenie tego roku i powitanie nowego odbędzie się przy muzyce na żywo. Wszystkie koncerty startują 31 grudnia o godzinie 22.00.

Coś dla siebie znajdą miłośnicy klasycznych polskich hitów, energetycznych brzmień i muzyki elektronicznej. Publiczność amfiteatru w Parku Oruńskim przywita Nowy Rok z zespołem Golden Life, którzy właśnie podczas gdańskiego sylwestra rozpoczynają trasę z okazji 35-lecia istnienia zespołu. W Jarze Wilanowskim, na Chętnie, będziemy bawić się, początkowo przy dźwiękach muzyki puszczonej przez Dj'a Bez Ksywy, natomiast później sceną zawładnie energiczna Margaret i jej

START KONCERTÓW 22.00

Margaret – Jar Wilanowski
Golden Life – Park Oruński
Dj Adamus – molo
w Brzeźnie

muzyka. Molo w Brzeźnie stanie się sceną dla popularnego polskiego dj'a Adamusa. Aby nie kumulować uczestników, z jednej strony, w jednym miejscu dj będzie grał na dwie strony mola.

Radośnie i bezpiecznie

Tegoroczny sylwester będzie wyglądał zupełnie inaczej, przede wszystkim

pod względem organizacyjnym. Wydarzenia zostaną zorganizowane z zachowaniem środków bezpieczeństwa obowiązujących w trakcie pandemii. Wyznaczone zostaną strefy, do których wejdzie określona liczba osób tak, by można było zachowywać wymagane odległości. Pomimo zabawy pod chmurką, dla zminimalizowania ryzyka zachorowań, w strefach obowiązywać będzie noszenie maseczek.

W trosce o najmniejszych przjaciół

Miejski sylwester od lat cieszy się ogromną popularnością. Organizatorzy pod uwagę wzięli nie tylko dobre samopoczucie ludzi, ale także zwierząt, dlatego to kolejny rok, w którym rezygnujemy z fajerwerków.

Wstęp na wszystkie wydarzenia jest wolny, a z każdego z trzech wydarzeń będzie można wrócić komunikacją miejską. Organizatorem wydarzeń jest Miasto Gdańsk i GAK Scena Muzyczna.

